

Nieuwsbrief Landgoed De Hertgang

Zomer/herfst 2025

Landgoed De Hertgang wil geïnteresseerden graag op de hoogte houden van het wel en wee op het Landgoed.

Terwijl op dit moment de winterjasmijn al bloeit, bijna al het blad gevallen is, maar de Parrotia (IJzerhout) nog in roodgele herfstkleur staat, bieden wij u onderstaand een terugblik op de afgelopen maanden.

Geslaagde plantenmarkt op De Hertgang

Zondag 27 april was het prachtig weer op landgoed De Hertgang, ideaal voor de jaarlijkse plantenmarkt. Zo'n 150 bezoekers struinden langs de kramen met vaste planten, struiken, kamerplanten en zaden. Ook waren bijzondere soorten te koop, waaronder nakomelingen van de pindakaasstruik en de blazenboom van het landgoed zelf.

Op het terrein en later op het terras werd volop bijgepraat over tuinervaringen, van standplaats en bodem tot kleurgebruik en succesverhalen. Met koffie, thee en iets lekkers erbij werden de nieuwe aanwinsten bewonderd.

Organisator Margot van Meurs kijkt tevreden terug: "Met het mooie weer en zoveel plantenliefhebbers was de sfeer geweldig. Volgend jaar organiseren we de markt zeker weer." De verkoop van planten uit het landgoed gaat het hele jaar, zij het kleinschalig, door; de opbrengst komt ten goede aan de stichting.

Zoals gebruikelijk verzorgde Hans Remijnse een rondleiding door de tuinen en het arboretum. Ongeveer 25 deelnemers genoten van de bloeiende rododendrons en de verhalen achter bijzondere bomen en struiken.

**Zet alvast de datum van de volgende plantenmarkt
in uw agenda: 26 april 2026**

Stormen en omgewaaide bomen

Het gebeurt ieder jaar wel dat er een boom omwaait of dat er bomen gekapt moeten worden. Maar dit jaar, in juli, moesten er wel heel veel bomen omgehaald worden. Het begon met een robinia (Robinia pseudoacacia) die omviel, daarbij het schapenhek bij het bezoekerscentrum vernielde en dwars over het parallel langs De Hertgang lopende zandpad lag. De vrijwilligers hebben 'm snel in stukken gezaagd, zodat het pad weer vrij kwam te liggen. Bij controle bleek dat hij in een niet al te beste staat verkeerde, vandaar. Nu wortelen robinia's dicht

foto Ed Waard

bij de oppervlakte in plaats van diep te gaan. Die wortels verspreiden zich ver onder de grond. Met als gevolg dat bij harde wind, of als de boom ziek is, er weinig weerstand is.

Voor de zekerheid werd de hele rij robinia's die langs het pad naar de haardhoutopslag staan, geïnspecteerd. En daar bleek, om de veiligheid van bezoekers en vrijwilligers te garanderen, dat al deze bomen eraan moesten geloven. Heel triest, maar onvermijdelijk.

foto Jannie Remijnse

Deze klus was zo omvangrijk, dat een professioneel bedrijf eraan te pas moest komen. Met een gigantische machine die de stammen meteen in gelijke stukken zaagde, is men twee dagen bezig geweest. En toen moest alles nog weggewerkt worden... Maar al met al leverde het weer een behoorlijk hoeveel haardhout voor de verkoop op, waarvan de opbrengst ten goede komt aan de stichting!

Na storm Amy, begin oktober, hebben we ook nog kennis gemaakt met Benjamin. De schade op De Hertgang viel gelukkig mee: een berk en een populier – beide uit 1960 – waren niet zo blij deze storm en legden het loodje. De vrijwilligers hebben ze netjes in handzame stukken gezaagd: klaar voor de verkoop!

Vrijwilligersuitje

“Maandag 22 september wordt er niet gewerkt op het landgoed”, zo appte Hans Remijnse naar de vrijwilligers. Als vrijwilligersuitje was door de stichting een excursie geregeld naar landgoed Vrederust GGZWNB in Halsteren. Om 10.30 werd iedereen verwacht in restaurant De Spreng, waar men startte met koffie en wat lekkers. Daarna volgde een presentatie over de rijke geschiedenis van dit landgoed. Er werd verteld over de behandeling van de patiënten en hoe het was om hier te wonen als patiënt.

Ook het leven van het personeel dat werkzaam was op het landgoed en de veranderingen die Vrederust en de psychiatrie in de loop der jaren heeft meegemaakt, kwamen aan bod.

Na de lunch volgde een rondleiding over het terrein en sloot men deze dag af met een bezoek aan het hoofdgebouw.

Dit bijzondere en originele uitje werd door iedereen gewaardeerd.

Hoofdgebouw landgoed Vrederust

Dode oehoe

Begin november vonden bezoekers een jonge dode oehoe (*Bubo bubo*) in het weiland. Hij heeft er waarschijnlijk niet lang gelegen, zijn verenkleed zag er nog goed uit. Er was geen bloed te zien of zichtbare verwondingen. Zo'n oehoe is echt een grote vogel: 55 cm hoog en met een spanwijdte van zo'n anderhalve meter. Zijn dood is gemeld aan de Oehoe-werkgroep Nederland. 't Dier was dit voorjaar geringd in Soerendonk bij Eindhoven. Misschien is hij het slachtoffer geworden van de vogelgriep, vergiftiging of is een aanvaring met een elektriciteitsmast hem fataal geworden. Heel jammer dat zo'n mooie, nog jonge vogel omgekomen is.

Foto Hans Remijnse

Foto Liesbeth van Willigenburg

Nieuwe aanwinsten

Je zou bijna denken “hebben ze nu nog niet genoeg planten, bomen en struiken op De Hertgang?” Maar steeds komen Hans en Jannie *toch* weer iets tegen dat *echt* aan de collectie toegevoegd moet worden.

Onderstaand de nieuwe aanwinsten:

Buddleia (vlinderstruik), div. variëteiten

Eriobotrya (Japanse mispel, ook bekend als Loquat)

Griselinia (kustgriselinia)

Leucothoe (druifheide)

Pistacia (pistache)

Spiraea (spierstruik)

Stachyurus (staartaar)

Zanthoxylum (peperboom)

Allemaal nog jonge kleine exemplaren. De tijd zal leren of ze goed aanslaan en zich hier thuis voelen.

Kerstworkshop

In het bezoekerscentrum van het landgoed vindt net als vorig jaar een kerstworkshop plaats en wel op vrijdag 19 december. U kunt kiezen uit twee tijden: van 14.00 tot 16.00 of van 19.30 tot 21.30.

Op de planning staat het maken van een sfeervol kerstboompje (zie voorbeeld hiernaast), dat gedecoreerd wordt met natuurlijke materialen.

Het eindresultaat staat in een stoere terracotta pot. Uiteraard is hulp aanwezig om u te begeleiden in het creatieve proces!

U hoeft geen materiaal mee te nemen, maar wél een snoeischaar.

Per workshop kunnen 12 mensen deelnemen. Opgeven kan via margotvanmeurs@gmail.com.

De kosten bedragen € 35 en daar zijn alle te gebruiken materialen bij inbegrepen, net als uiteraard koffie, thee, wat lekkers voor erbij, en een gezellige kerstsfeer. Een aanrader dus!

Winterwandeling

Na de kerstdagen is het best lekker om weer wat beweging in de buitenlucht te hebben. Wat dacht u van een informatieve wandeling op De Hertgang? Nu het blad van de bomen is, hebt u goed zicht op karakteristiek gevormde takken en boomschors met grillige patronen. En wat ook uw aandacht verdient, zijn de struiken en bomen die nu bloeien. Ja, want ook in de winter is er kleur en geur op De Hertgang. De struik-kamperfoelie (*Lonicera fragrantissima*) bijvoorbeeld. De bloei is wat opvallend wat de kleur betreft, maar de heerlijke geur maakt alles goed. Ook het meloenboompje of winterzoet (*Chimonanthus praecox*) is een winterbloeier. De buitenste bloemblaadjes zijn zacht strogeel, de binnenste vloeien langzaam over naar bordeauxrood. Het allerbelangrijkste is echter, ook hier, de geur: op een windstille dag hangt er rond 't meloenboompje een zoet geurende wolk.

Natuurlijk is er nog veel meer te zien. Dus neem deel aan deze interessante winterwandeling! U kunt kiezen uit twee data:

**zaterdag 27 december of
zondag 28 december.**

Vruchten kardinaalsmuts (*Euonymus*)

Klaverblokken 18,
4611 HJ Halsteren
Tel. 0164-683801
hertgang@planet.nl
www.hertgang.nl

Wat kunt u verwachten:

- ◆ Welkom om 13.30 uur in het bezoekerscentrum. Glühwein, warme chocolademelk, koffie of thee met wat lekkers staat voor u klaar.
 - ◆ Om 14.00 uur geeft de gids een leuke en informatieve presentatie met uitleg over de Brabantse Wal en het landgoed.
 - ◆ Daarna volgt de wandeling (± een uur) door het arboretum en langs de tuinen.
 - ◆ Bij terugkomst draait in het bezoekerscentrum de diashow 'de vier jaargetijden op De Hertgang', en kan er nog een drankje besteld worden.
 - ◆ Toegang € 10, inclusief een glas glühwein, warme chocolademelk, koffie of thee met wat lekkers. Kinderen tot 12 jaar onder begeleiding € 5.
 - ◆ Vooraf aanmelden via hertgang@planet.nl of 0164-68 38 01.
- Aanmelden kan tot uiterlijk 25 december.

De oorsprong van de kerstboom

Waarom we een boom in huis halen - en waarom het níét door Maarten Luther komt

Wanneer in december de kerstboom wordt opgetuigd, lijkt dat een vanzelfsprekend onderdeel van onze tradities. Toch heeft dit gebruik een verrassend lange en veelzijdige geschiedenis - én een hardnekkige misvatting.

Een groen symbool in de donkerste tijd

Lang voordat het christendom in Europa ontstond, gebruikten o.a. Germanen, Kelten en andere volken altijdgroene planten als symbool van leven in de donkere wintermaanden. Rond de winterzonnewende werden sparrentakken, hulst en maretak opgehangen om huis en haard te beschermen en om het terugkerende licht te vieren. De groene planten stonden voor hoop en nieuw leven.

Van paradijsboom tot kerstviering

In de middeleeuwen ontwikkelde zich in Duitse streken de traditie van de *paradijsboom*: een groene boom die op 24 december - de feestdag van Adam en Eva - werd versierd met appels en zoetigheden. Deze bomen vormden een directe voorloper van de moderne kerstboom. Rond de 16e eeuw ontstond vervolgens het gebruik om met Kerstmis een versierde boom in huis te zetten. Vooral in Duitse steden zoals Straatsburg werd dit al vroeg een geliefde gewoonte.

Niet dankzij Maarten Luther

Een bekend verhaal beweert dat de reformator Maarten Luther de kerstboom zou hebben geïntroduceerd. Hoewel dit vaak herhaald wordt, is er geen enkel historisch bewijs voor. Het gebruik bestond al vóór Luther, en de koppeling aan hem lijkt later bedacht te zijn, waarschijnlijk omdat de kerstboom snel populair werd in protestantse gebieden.

De kerstboom is dus geen vondst van Luther, maar het resultaat van eeuwenoude wintertradities die in de loop van de tijd zijn samengekomen.

Naar Nederland

Via Duitse invloed verspreidde de kerstboom zich in de 18e en 19e eeuw naar Nederland. Rond 1900 was hij al op veel plekken te zien, en inmiddels is de boom voor veel mensen een warm en vertrouwd middelpunt van de feestdagen.

